

راه اندازی نخستین سایت همگانی تحقیق و تدبر در قرآن کریم در دانشگاه شیخ بهایی

فریبا انجمنی

دبیر آموزش و پرورش منطقه‌ی دو تهران

«کتاب انزلناه الیک مبارک

لیدبروا آیاته و لیتذکر اولوالالباب» (۲۹/ص)

یکی دیگر از حجاب‌هایی که مانع استفاده‌ی از صحیفه‌ی نورانی قرآن است، اعتقاد به آن است که جز آن که مفسران نوشته و یا فهمیداند، کسی را حق استفاده از قرآن شریف نیست. و تفکر و تدبر در آیات شریفه را با تفسیر به رأی - که ممنوع است - اشتباه کرده‌اند و به واسطه‌ی این رأی فاسد و عقیده‌ی باطله، قرآن شریف را از جمیع فنون استفاده عاری و آن را به کلی مهجور کرده‌اند در صورتی که استفاده‌ی اخلاقی، ایمانی و عرفانی، به هیچ وجه به تفسیر مربوط نیست تا تفسیر به رأی باشد «آداب الصلوة»، امام خمینی، ص ۱۹۴-۱۹۱.

سایت «کلام‌الله» که یک سایت پژوهشی در زمینه‌ی «تحقیق موضوعی در قرآن کریم» است، حاصل سلسله کاوش‌ها و کوشش‌های علمی و پژوهشی جمعی از دانشجویان و استادان است که به موجب اساس وظیفه و در پرتو درک عمیق ضرورت پاسخ به نیاز اساسی نسل معاصر در زمینه‌ی فهم قرآن یعنی «تحقیق موضوعی در قرآن» یا به تعبیر دیگر «مطالعه‌ی منظم و هدفمند در قرآن کریم» بنیان نهاده شد. در حال حاضر به سه زبان فارسی، عربی و انگلیسی قابل استفاده است و در آینده این قابلیت به زبان‌های بیشتری خواهد رسید.

هدف

سایت «کلام‌الله» بر آن است تا براساس «روش تحقیق موضوعی در قرآن کریم»، راه تحقیق در قرآن را به شکل موضوعی، به روی همه مشتاقان فهم قرآن بگشاید تا زمینه‌ی تدبر و استنباط مفاهیم و نکته‌ها و لطایف قرآنی را - آن هم به‌طور مستقیم - در ارتباط با موضوع‌های متفاوت، برای همگان به‌ویژه نسل معاصر فراهم آورد و در اثر استمرار تدبر در آیات قرآن کریم و مأنوس شدن با کلام خداوند، بیان و فرهنگ قرآنی در وجود قرآن‌پژوهان و در جامعه جلوه‌گر شود.

روش تحقیق موضوعی در قرآن کریم

این سایت بر مبنا و اصول «روش تحقیق موضوعی در قرآن کریم» طراحی و تنظیم شده که سال‌ها در مجامع آموزشی به محک تجربه درآمده و نتایج آن تجزیه و تحلیل شده است. کاربران پس از فرا گرفتن این روش و انتخاب موضوع می‌توانند، در فضای تعامل و مذاکره و هم‌فکری و هم‌اندیشی، به تحقیق در قرآن بپردازند. روش تحقیق موضوعی در قرآن کریم، به‌طور دقیق و منظم از مراحل و دستورالعمل‌های روش تحقیق استاندارد برخوردار است. بدیهی است، جامع‌ترین و اصیل‌ترین روش مطالعه و تحقیق در قرآن کریم، روشی است که از هر جهت با شیوه‌ی پیامبر اکرم (ص) مطابقت داشته باشد. لازم به ذکر است، علامه طباطبایی (رضوان الله تعالی علیه) در مقدمه‌ی تفسیر گران‌قدر المیزان، با دلایل کافی به اثبات می‌رسانند که فهم قرآن از طریق تدبر در آیات متناظر شکل می‌گیرد.

الف) مرحله‌ی مقدماتی

۱. انتخاب عنوان تحقیق موضوعی و کلید واژه‌های آن
۲. آماده‌سازی اوراق اولیه‌ی تحقیق موضوعی
۳. نگارش صفحه‌های عنوان
۴. تدارک فهرست آیات اصلی
۵. تدارک فهرست سیاق‌ها
۶. ثبت آمار و ارقام مربوط به کاربرد کلید واژه‌های موضوعی موردنظر در قرآن کریم

ب) مرحله‌ی مفهومیابی

۱. نگارش متن کامل آیه
۲. تلاوت مکرر آیه
۳. بررسی مفاهیم آیه
۴. یادداشت سؤالات
۵. بررسی مفاهیم آیه در سیاق آن
۶. یادداشت نظم‌ها و هماهنگی‌ها
۷. نکات تکمیلی
۸. بازنگری سراسری مفاهیم بدست آمده
۹. مراجعه به متون تفسیری

ج) مرحله‌ی گسترش یا فشرده کردن تحقیق موضوعی

۱. راه‌های گسترش تحقیق موضوعی
۲. راه‌های فشرده کردن تحقیق موضوعی

د) مرحله‌ی تدوین و تألیف

۱. تدارک طرح بخش‌ها و فصل‌های تحقیق
۲. کدگذاری مفاهیم بدست آمده
۳. نگارش

نحوه‌ی ورود کاربر به سایت (کلام‌الله) و عضویت در آن

این سایت به گونه‌ای طراحی شده تا کاربران و علاقه‌مندان به تحقیق در قرآن کریم، به آسانی و بدون از دست دادن وقت بتوانند، پس از انتخاب رمز کاربری و ثبت نشانی پست الکترونیکی خود، به عضویت سایت درآیند و پس از فراگیری گام‌به‌گام «روش تحقیق موضوعی در قرآن کریم»، از قسمت راهنما، به کارگاه تحقیق موضوعی در قرآن وارد شوند.

کارگاه تحقیق موضوعی در قرآن

کارگاه‌های اصلی سایت «کلام‌الله» براساس برنامه‌ی

زمان‌بندی شده در دوره‌های گوناگون برگزار می‌شود. زمان آغاز و پایان هر

کارگاه، پس از فراخوان موضوع و انتخاب موضوع اصلی، به اطلاع کاربران می‌رسد. کاربر

پس از فراگیری روش می‌تواند، در فراخوان موضوع شرکت و موضوع یا موضوع‌های پیشنهادی خود

را در زمان تعیین شده اعلام کند.

در مرحله‌ی بعد، مدیر سایت به‌منظور رأی‌گیری و انتخاب موضوع اصلی کارگاه، همه‌ی موضوع‌ها را

نمایش می‌دهد و موضوعی که بیشترین آرا را هر دوره کسب کند، به‌عنوان موضوع اصلی کارگاه انتخاب می‌شود.

در ادامه، براساس روش تحقیق، کلیدواژه، فهرست آیات اصلی همراه با سیاق‌های مربوط آماده می‌شود و در اختیار

کاربران قرار می‌گیرد. با شروع کارگاه تحقیق موضوعی در قرآن، پژوهشگران می‌توانند نکته‌ها و دریافت‌های تدبری

خود را از آیات اصلی، به ترتیب ردیف‌ها یادداشت کنند و به بحث و تبادل نظر و مذاکره در فضای کارگاه تحقیقی

بپردازند.

یادآوری ۱: این تدبیر در سایت اندیشیده شده است که کاربر در صورت تمایل نکته یا نکات خود را در

معرض دید دیگر کاربران قرار دهد.

یادآوری ۲: همه‌ی نکته‌ها با نظارت و تأیید استادان و مدیران سایت قابل رؤیت است. از آن‌جا

که اساس این طرح و روش، بیان آیات قرآن از طریق تدبیر در خود آیات متناظر است، با تدبیر

و تحقیق در ردیف‌های بیشتر، مسیر تحقیق با هدایت خداوند عزیز کامل و کامل‌تر

می‌شود و تحقیق پیش خواهد رفت.

کارگروه‌های کارگاه تحقیقی سایت

کاربران به میزان سعی و تلاش خود

در سایت، از سوی مدیر سایت، رتبه و امتیاز

پژوهشی دریافت می‌کنند. چنین کاربرانی

می‌توانند با نظارت مدیر سایت، ضمن انتخاب

موضوع، خود در قالب یک گروه به

تحقیق بپردازند.

اصفهان، بهارستان، دانشگاه شیخ بهایی

تلفن: ۰۳۱۱-۶۸۱۶۷۶۰-۶۶